

Po covidu je 3x větší riziko, že pacient skončí na dialýze

Tisková zpráva
9. března 2022

Po prodělání COVIDu je až 3x větší riziko, že lidem trvale selžou ledviny a skončí na dialýze. Vyplývá to ze studie prezentované v Journal of the American Society of Nephrology. Vědci více jak rok zkoumali skupinu skoro 90.000 pozitivních minimálně 30 dní přeživších pacientů. „Závěry vědců potvrzují fakt, že je bezpodmínečně nutné sledovat funkce ledvin i po uzdravení velmi pečlivě,“ komentuje výsledky průzkumu před Světovým dnem ledvin ředitel sítě dialyzačních středisek B. Braun Avitum MUDr. Martin Kuncek.

VYŠŠÍ RIZIKO PRO LEDVINY PO COVIDU

Výzkum proběhl mezi březny 2020 a 2021. Výzkumníci z Veterans Affairs St. Louis Health Care System a Washington University srovnávali skupinu 89.216 COVID pozitivních a zároveň minimálně 30 dní přeživších pacientů se skupinou 1 637 467 lidí, u nichž COVID prokázán nebyl. Vědci zkoumali především riziko akutního poškození ledvin a také pokles tzv. glomerulární filtrace, který ukazuje míru schopnosti ledvin tvořit moč a zbavovat tělo škodlivých látek. Výsledkem prodělání covidu je o 30 % větší riziko akutního poškození ledvin, vyšší riziko snížení glomerulární filtrace a téměř 3x větší riziko trvalého selhání ledvin. „**Studie jasně ukazuje na vyšší výskyt poškození a selhání ledvin po prodělaném covidu. Je zřejmé, že funkci ledvin po prodělaném covidu, například i v rámci Světového dne ledvin je nyní nutné věnovat pozornost. Studie ukazují na to, že se může v blízké době začít zvedat počet lidí, kteří budou potřebovat dialýzu, vysvětluje MUDr. Martin Kuncek, ředitel sítě dialyzačních středisek B. Braun Avitum v Česku a na Slovensku.**

TŘETÍ DÁVKA OČKOVÁNÍ JE U DIALYZOVANÝCH JE KLÍČOVÁ

Další data, která mají lékaři v současné době k dispozici, ukazují, že očkování třetí dávkou u dialyzovaných pacientů zásadně zvyšuje produkci protilátek. Například studie na 69 dialyzovaných z Francie ukázala, že zatímco po druhé dávce 15 pacientů neprodukovalo žádné nebo slabou hladinu protilátek, po třetí dávce se i u nich produkce protilátek zvedla na požadované hodnoty. „**Nejrůznější studie ukazují, že stejně na tom jsou i pacienti po transplantaci, kteří jsou léčeni imunosupresivou, která tvorbě protilátek přímo brání. I u nich je třetí dávka klíčová. Stejně tak je velmi důležité chránit pacienty s chronickým onemocněním ledvin preventivně, tedy v okamžiku zjištění positivity podávat monoklonální protilátky nebo účinná antivirotika,**“ říká přednosta Kliniky nefrologie Všeobecné fakultní nemocnice v Praze profesor Vladimír Tesař.

ABY LEDVINY NESELHALY

Světový den ledvin si lidé na celém světě připomínají už od roku 2006 každoročně vždy druhý čtvrtek v březnu. Ten letošní připadá na 10. března a stejně jako v covidových letech 2020 a 2021 se i letos ještě dveře ambulancí pro vyšetření zdarma neotevřou. „**Apel na prevenci jsme přesunuli především do on-line světa. Ve čtvrtek 10. března od 13 hodin budeme živě vysílat pořad, který bude věnován právě prevenci ledvin, ale také třeba úloze médií v době pandemie. Vysílání se zúčastní například emeritní předseda České nefrologické společnosti profesor Vladimír Tesař, cévní a transplantační chirurg profesor Jiří Moláček, čeští**

i slovenští nefrologové či moderátor Václav Moravec. Pořadem bude provázet herec Karel Zima, který svému kamarádovi daroval ledvinu. Velké téma budou tedy i transplantace a možnosti dárčovství,“ vyjmenovává MUDr. Martin Kunccek, ředitel dialyzačních středisek B. Braun Avitum CZ/SK. V prevenci hraje hlavní roli zdravotní životní styl, tedy nekouřit, zdravě se stravovat, nepít přemíru alkoholu a co nejvíce se hýbat. Hlavními rizikovými faktory jsou také cukrovka, vysoký krevní tlak nebo dědičné dispozice v rodině. **„Zpozornět by měl také každý, kdo prodělal infarkt myokardu nebo angínu pectoris. Dále jsou zatěžujícími procesy prodělané srdeční selhání, ischemická choroba dolních končetin, revmatologické onemocnění, časté užívání léků na bolest a ledvinové kameny či bílkovina a krev v moči při předešlých vyšetřeních,**“ vypočítává hlavní nefrolog sítě dialyzačních středisek B. Braun Avitum MUDr. Vladimír Vojanec. Od roku 2016 má v rámci prevence u praktického lékaře nárok na preventivní vyšetření hladiny kreatininu v krvi určujícího stav ledvin každý člověk starší 50 let. Pokud kohokoliv zajímá riziko onemocnění ledvin a chce si udělat orientační test, může navštívit web www.ledvinovakalkulacka.cz. Na prevenci klade důraz i Česká nefrologická společnost, která se aktivně zapojuje do celosvětové, ale zejména evropské kampaně zvyšující povědomí o onemocnění ledvin, zejména u laické veřejnosti. **„V loňském roce jsme na patientský web České nefrologické společnosti (www.nefrol.cz) uveřejnili krátké video, které srozumitelnou formou informuje návštěvníky o úloze ledvin v lidském těle a tom, jak ledviny chránit,**“ říká předsedkyně České nefrologické společnosti prof. MUDr. Romana Ryšavá, CSc. V tomto roce bude odborná společnost organizovat webináře pro laickou i odbornou veřejnost, kde budou rozebrány příznaky onemocnění ledvin a jak jim předcházet. **„V současné době se připravuje registrace a úhrada řady nových léků, které mají extrémně příznivá data o zpomalení poklesu filtrační schopnosti ledvin a tím oddálení selhání ledvin. Problém ale je, že musíme o onemocnění ledvin vědět a léčbu zahájit včas,**“ upozorňuje profesorka Ryšavá.

KDYŽ UŽ LEDVINY SELŽOU

Když už ledviny selžou, existují 4 základní metody jejich náhrady. Hemodialýza na dialyzačním středisku, domácí hemodialýza nebo domácí peritoneální dialýza a transplantace. Počet pacientů na hemodialýze (515 pacientů) nebo peritoneální dialýze (28 pacientů) přepočtený na milion obyvatel byl v roce 2020 nejnižší za posledních 10 let. **„Jde zřejmě o kombinaci více faktorů. Těmi hlavními jsou pozvolný pokles incidence nových pacientů léčených náhradou funkce ledvin a současně v roce 2020 zřejmě kvůli covidu skokový nárůst úmrtnosti,**“ vysvětluje profesor Vladimír Tesař. V loňském roce bylo v Česku transplantováno celkem 456 ledvin. Z toho dvě třetiny (306) v pražském IKEM. **„Je skvělé, že nás ani covid nezastavil. V roce 2021 jsme transplantovali největší počet ledvin v historii. Pomohla k tomu výborná spolupráce s dialyzačními středisky po celé zemi a také například fakt, že transplantační zákon umožnil ve větší míře transplantovat orgány od cizinců zemřelých na našem území,**“ vysvětluje přednosta Transplantcentra, přednosta Kliniky nefrologie a vedoucí Transplantační laboratoře IKEM prof. MUDr. Ondřej Viklický, CSc. Stejně tak covid nezastavil přípravy na transplantace na dialyzačních střediscích. **„Jen v síti našich 23 českých dialyzačních středisek jsme loni úspěšně na transplantace připravili 67 pacientů. Z toho 9 našich pacientů se podařilo transplantovat ještě před tím, než zahájili dialýzu, což je z medicínského pohledu ten nejlepší možný způsob,**“ pokračuje ředitel sítě dialyzačních středisek B. Braun Avitum MUDr. Martin Kunccek.

DEZINFORMACE OVLIVNILY POČET NÁVŠTĚV V AMBULACÍCH

V souvislosti s pandemií zažila nejen česká dezinformační scéna dvouletý silný růst. Dezinformace hluboce ovlivňují postoj zhruba 15 % české dospělé populace. Plných 68 % dezinformací tvořil ještě na přelomu roku narativ COVID 19. V listopadu loňského roku byl dokonce zachycen rekordní počet 909 řetězových dezinformačních emailů za měsíc. **„Celkový zásah práce dezinformátorů odhadujeme na nižší jednotky milionů Čechů. Aktuálně je nejsilnější trend přerod covid skupin protestujících proti epidemickým opatřením na proruské,**“ popisuje nejčerstvější trend Bohumil Kartous vysokoškolský pedagog a mluvčí Českých elfů, hnutí monitorujícího českou dezinformační scénu. Dezinformace způsobily v průběhu pandemie pokles důvěry ve zdravotníky jako celek a zřejmě se také podílely na snížení počtu návštěv v českých ambulancích.

Tento trend dokládají i čísla sítě dialyzačních středisek a nefrologických ambulancí B. Braun Avitum. „**Zatím dlouhodobě za poslední dekádu rostl počet návštěv v našich ambulancích o 3-4 tisíce každý rok, v souvislosti s pandemií jsme zaznamenali meziroční kumulovaný pokles návštěv pacientů o zhruba 17 %, tedy o 10.000 návštěv za rok,**“ vysvětluje hlavní nefrolog B. Braun Avitum MUDr. Vladimír Vojanec. Lékaři se setkávali i s absurdními situacemi, kdy dezinformace prokazatelně poškozovaly zdraví. „**Na klinice jsme měli dokonce případ, kdy pacient odmítl kardiostimulátor s tím, že v dnešní době si nenechá nic elektronického implantovat do těla,**“ popisuje jeden z případů profesor Vladimír Tesař. Podle expertů snížení důvěry ve zdravotníky pomohli paradoxně mnohdy zdravotníci sami. „**Mluvíme o tzv. odborném disentu. I zdravotníci byli v rámci pandemie roztrženi a toho dezinformátoři velmi umě využili,**“ vysvětluje Bohumil Kartous. Velká část dezinformací je přenesena z cizího prostředí do českého prostředí. Následně se již šíří nativně. Na konci roku 2021 měly dezinformační skupiny jen na sociální síti facebook v Česku celkem 323 700 sledujících. Podle expertů bude tento počet nadále růst. I když téma akcelerace scény bylo na začátku zdravotnické, do budoucna bude tato skupina využívána dezinformátory na jakákoliv aktuální témata, kde lze realitu vysvětlovat alternativním způsobem včetně dalších zdravotnických témat.

Více o B. Braun

Koncern B. Braun působí na celosvětovém trhu přes 180 let a dnes patří k největším výrobcům zdravotnických produktů na světě. Hlavní sídlo je v německém Melsungenu, pobočky má v 64 zemích světa. Skupinu B. Braun CZ/SK tvoří B. Braun Medical (dodavatel zdravotnických prostředků), B. Braun Avitum (provozovatel dialyzačních středisek, odborných ambulancí a domovů pro osoby se zdravotním postižením) a Aesculap Akademie (mezinárodní vzdělávací instituce). Skupina B. Braun v České a Slovenské republice působí od roku 1993 a zaměstnává více než 900 lidí. Charitativní projekt B. Braun pro život podporuje vybrané neziskové organizace i jednotlivce. Patronem projektu je český paralympionik David Drahonínský.

Kontakt na Skupinu B. Braun CZ/SK

Lucie Kocourková | tisková mluvčí
Mobil +420-602 167 024 | lucie.kocourkova@bbraun.com
www.bbraun.cz